

LA PAERIA

Ajuntament de Lleida
SERVEI D'ARXIU I
GESTIÓ DE DOCUMENTS

SERVEI D'ARXIU I GESTIÓ DE DOCUMENTS
DE L'AJUNTAMENT DE LLEIDA (AML)

CAT AML 040 FONS JOSEP VARELA SERRA

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ

Codi de referència: CAT AML 040 FONS JOSEP VARELA SERRA
Nivell de descripció: Fons
Títol: Fons Josep Varela Serra
Data extremes: 1987-2008
Volum i suport: 170 cintes de casset
48 discs DVD

Ajuntament de Lleida
SERVEI D'ARXIU I
GESTIÓ DE DOCUMENTS

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor:

Josep Varela Serra. Besalú (Girona), 1943

Història del productor:

Josep Varela Serra va nèixer a Besalú (La Garrotxa) el 1943, fill d'un picapedrer gallec i una pagesa gironina. A set anys vingué a Lleida perquè el seu pare era un dels restauradors de la Seu Vella. Aquí estudià batxillerat al col·legi Sant Jordi i a l'institut, i magisteri a La Normal. L'any 1962 començà la carrera de ciències exactes, que acabà el juny de 1967. Després de treballar en diversos indrets tornà a Lleida l'any 1973 davant l'ofertament de Maria Rúbies de participar en l'experiment pedagògic de l'escola Espiga on treballà, efectivament, un curs. Aquest mateix any 1973 guanyà les oposicions a catedràtic d'institut i trià el Samuel Gili i Gaya. D'aquest mateix institut en serà director cinc anys fins al seu nomenament com a cap dels Serveis Territorials de Cultura de la Generalitat de Catalunya a Lleida el febrer de 1981. Ostentà aquest càrrec fins al novembre de 1981, data en què passà a ser el cap de Serveis d'Ensenyament, tasca que desenvolupà fins al gener de 1992. Anteriorment havia estat president de la Delegació d'Òmnium Cultural a Lleida (1977-1981). Fou paer de la ciutat, des de les eleccions de maig de 1991, portaveu del grup municipal de Convergència i Unió, i representant a la mateixa coalició fou elegit diputat al Parlament de Catalunya. Durant el període 1996-2004 fou senador i membre de l'Assemblea Parlamentària del Consell d'Europa. Jubilat des de l'any 2012 en l'actualitat centra la seva activitat en la recerca, la divulgació i l'escriptura d'articles i publicacions.

L'any 1988 publicà el primer volum de *Converses de Lleida*, amb la intenció de recuperar la memòria històrica de la ciutat. Anys després, el 1991 va veure la llum el segon amb el títol *Segones Converses de Lleida*, posteriorment el 1993 aparegué el dedicat a les converses amb sis alcaldes de la ciutat de Lleida, anteriors a l'arribada de la democràcia.

I el 1997 i 2005, publicà dos volums més de converses sota els títols d'*Un Instant a Lleida* i *Memòria de Lleida. Dotze converses personals sobre la vida i la història recent*.

Posteriorment, durant els anys 2006 a 2008, exercí de presentador del programa de La Mañana TV "Converses a Lleida", on es reproduí el mateix format que anteriorment havia desenvolupat en els llibres, però en aquesta ocasió les entrevistes eren trameses per la televisió local i enregistrades en format audiovisual.

Al llarg de la seva vida ha publicat múltiples llibres i articles basats majoritàriament en temes d'educació i la història de la Lleida del s. XX.

Ajuntament de Lleida
SERVEI D'ARXIU I
GESTIÓ DE DOCUMENTS

Història arxivística:

Una vegada ingressada la documentació a l'Arxiu, es féu un primer anàlisi per verificar l'estat de conservació i la identificació de la documentació.

A continuació, es féu l'inventari, la identificació física de les cintes de casset i de DVD i la seva ubicació en unitats d'instal·lació adequades per a la seva conservació.

En una segona fase, es procedirà al tractament i al traspàs del suport analògic al suport digital. La digitalització del fons permet, per una banda, garantir l'accés i la divulgació de la informació i, per altra, treballar a partir de còpies de consulta garanteix la conservació dels originals.

Paral·lelament a la tasca de canvi de suports es realitzarà també la descripció del fons en una base de dades que segueix l'estructura de la Norma de Descripció Arxivística de Catalunya. Un cop finalitzada la descripció i la digitalització del fons es procedirà a iniciar la fase de difusió, amb la creació d'una [pàgina específica dins del web de l'Arxiu](#).

La documentació està ubicada en el dipòsit documental ubicat en el Parc Científic i Tecnològic de Gardeny, amb les corresponents mesures de prevenció que en garanteixen la seva òptima conservació, evitar la seva degradació i assegurar la seva pervivència.

Dades sobre l'ingrés:

Aquesta documentació ingressà a l'Arxiu l'any 2020, directament de mans del Sr. Josep Varela Serra, qui estava especialment preocupat per la seva conservació, sobretot per les característiques del suport magnètic.

En un primer moment, el dia 18 de juny de 2020, el donant féu donació de les 170 cintes de casset. Posteriorment, el 25 de novembre de 2020, donà a l'Arxiu els 48 DVD.

Data d'ingrés: 18 de juny de 2020

Data d'agregació: 25 de novembre de 2020

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut:

Les competències en matèria de patrimoni històric es van plasmar per la Generalitat en la [Llei 9/1993, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català](#) i en [Llei 10/2001, de 13 de juliol, d'arxius i documents](#).

L'article 19.1 de la Llei del patrimoni cultural català estableix que "als efectes d'aquesta Llei, s'entén per document tota expressió en llenguatge oral, escrit, d'imatges o de sons, natural o

Ajuntament de Lleida
SERVEI D'ARXIU I
GESTIÓ DE DOCUMENTS

codificat, recollida en qualsevol mena de suport material, i qualsevol altra expressió gràfica que constitueixi un testimoni de les funcions i les activitats socials de l'home i dels grups humans, amb exclusió de les obres d'investigació o de creació”.

L'ingrés del Fons Josep Varela Serra a l'Arxiu de la Ciutat pren especial rellevància perquè és el primer fons íntegrament audiovisual que ingressa i per la seva condició de ser, basat en converses i entrevistes, ens ofereix l'oportunitat d'acostar-nos a la història en primera persona.

Les entrevistes enregistrades pel Sr. Josep Varela al llarg dels anys, ens ofereixen l'oportunitat de descobrir de primera mà vivències i fets viscuts a la ciutat i al territori que l'envolta. I prenen especial valor perquè gran part dels seus protagonistes ja no són entre nosaltres.

Des de l'Arxiu de la Ciutat destaquem la importància de fixar la memòria oral com a instrument de recuperació de la memòria històrica.

Aquestes xerrades permeten descobrir com era la societat i la ciutat de Lleida al llarg del segle XX i durant els primers anys del segle XXI, a través de les experiències, activitats i ideologies dels enregistrats. Aquesta diversitat afegeix especial valor al fons, perquè ens acostava a la Història des de diferents perspectives.

Volum i suport

Suport: Cintes magnètiques d'àudio; discs DVD (emmagatzematge òptic de dades digitals)
Unitats d'instal·lació: 7 capses d'arxiu
Metres: 0.84 m.

Valoració, selecció i eliminació

Per la seva condició de fons particular i les característiques de la documentació s'avalua com a documentació de conservació permanent.

Incrementos

Amb data 25 de novembre de 2020, es realitzà un primer increment del Fons Varela Serra. El Sr. Varela donà a l'Arxiu 48 entrevistes enregistrades en format (.VOB) i en suport DVD, per al programa de La Mañana TV "Converses a Lleida", realitzat amb el suport de La Caixa i el Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

Fons obert, és possible que en un futur es produeixin increments de documentació.

Ajuntament de Lleida
SERVEI D'ARXIU I
GESTIÓ DE DOCUMENTS

Sistema d'organització

El contingut, l'estructura i l'organització del Fons Josep Varela Serra és conseqüència directa del desenvolupament de l'enregistrament d'entrevistes amb l'objectiu de publicar diversos llibres de converses i entrevistes per a programes de televisió amb personatges destacats de les comarques de Ponent.

En el moment de la donació, les cintes estaven identificades amb el nom de l'entrevistat/ada i numerades per entrevistes. No hi havia cap tractament genèric a nivell de fons. Els discs de DVD estan identificats amb una caràtula editada que aporta informació sobre el seu contingut.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Les 170 cintes magnetofòniques originals es troben fora de consulta per motius de preservació. Aquesta es realitzarà sempre a través de les còpies digitals de substitució.

Per la seva banda, les entrevistes enregistrades en format DVD són d'accés lliure per a la consulta. Les unitats en DVD que formen part del Fons Josep Varela són còpies editades, els originals es conserven a La Mañana.

Condicions d'accés:

Com s'estableix en el document de donació del fons no es posarà a disposició dels investigadors ni del públic en general el material on constin dades de caràcter personal relatives a persones en vida durant els terminis establerts a l'art. 36 de la Llei 10/2001, de 13 de juliol, d'arxius i gestió de documents, a excepció que s'obtingui el consentiment exprés i per escrit d'aquelles persones.

La vigència de les exclusions de consulta que regula dit article estableix que:

"1. D'una manera general, les exclusions establertes legalment quant a la consulta de documents públics queden sense efecte al cap de trenta anys de la producció del document, llevat que la legislació específica disposi una altra cosa. Si es tracta de documents que contenen dades personals que puguin afectar la seguretat, l'honor, la intimitat o la imatge de les persones, com a norma general, i llevat que la legislació específica disposi una altra cosa, poden ser objecte de consulta pública amb el consentiment dels afectats o quan hagin passat vint-i-cinc anys d'ençà de la seva mort o, si no se'n coneix la data, cinquanta anys d'ençà de la producció del document".

Ajuntament de Lleida

SERVEI D'ARXIU I GESTIÓ DE DOCUMENTS

Respecte als documents que contenen dades de caràcter personal o que afecten l'honor és d'aplicació la Llei Orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de Protecció de Dades Personals i Garantia de Drets Digitals, i la Llei Orgànica 1/1982, de 5 de maig, de Protecció Civil del Dret a l'Honor, a la Intimitat Personal i Familiar i a la Pròpia Imatge.

Condicions de reproducció:

Per voluntat expressa del donant no està permesa la realització de reproduccions.

Llengües i escriptures dels documents:

Català

Característiques físiques i requeriments tècnics:

Per poder realitzar l'audició de les cintes magnetofòniques originals cal l'ús d'un reproductor de cassetts, de l'Arxiu. Aquestes estan excloses de préstec i tan sols es podran consultar a les dependències de l'Arxiu Municipal.

I, és necessari un aparell amb el software específic per a la reproducció de les còpies dels àudios en format mp3.

En el cas dels discs DVD és necessari una disquetera o aparell específic que permeti reproduir aquest format.

Estat de conservació:

En general es pot considerar que els originals analògics es troben en bon estat de conservació. En algunes ocasions es detecten certes reverberacions provocades per la degradació del suport original.

Instruments de descripció:

En un primer moment estarà a disposició de l'usuari aquesta guia de fons així com l'inventari detallat del contingut de les cintes.

Pròximament es durà a terme la descripció sistemàtica de les diferents unitats en una base de dades. Aquesta segueix l'estructura de la Norma de Descripció Arxivística de Catalunya (NODAC), igual que la resta de les bases de dades de l'inventari de documentació de l'Arxiu Municipal.

Ajuntament de Lleida
SERVEI D'ARXIU I
GESTIÓ DE DOCUMENTS

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Existència i localització de reproduccions:

Properament tindrem a l'abast, per a la consulta, una reproducció digital de tot el fons.

Bibliografia:

VARELA I SERRA, Josep. *Converses a Lleida*. Lleida: Virgili & Pagès, 1988.

VARELA I SERRA, Josep. *Segones converses a Lleida*. Lleida: Virgili & Pagès, 1991.

VARELA I SERRA, Josep. *Converses amb sis alcaldes de Lleida*. Lleida: Pagès editors, 1993.

VARELA I SERRA, Josep. *Un instant a Lleida*. Lleida: Pagès Editors, 1997.

VARELA I SERRA, Josep. *Memòria de Lleida. Dotze converses personals sobre la vida i la història recent*. Lleida: Pagès Editors, 2005. (Guimet; 82).

ÀREA DE NOTES

Notes: Els catàlegs estan en permanent revisió de tal forma que la present versió de la descripció pot no estar actualitzada.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Autoria i data(es): Equip tècnic de l'Arxiu Municipal de Lleida, juny de 2020

Revisió: Gener de 2021

Fonts: L'estudi i anàlisi de la unitat de descripció.

Regles o convencions: *Norma de Descripció Arxivística de Catalunya (NODAC) 2007*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Subdirecció general d'Arxius i Associació d'Arxivers de Catalunya, 2007

Ajuntament de Lleida
SERVEI D'ARXIU I
GESTIÓ DE DOCUMENTS

RELACIÓ D'ENTREVISTES EN FORMAT CASSET

Converses a Lleida (1998)

001-Jaume Alsina Calvet
 004-Jaume Baró Aylón
 013- Leandre Cristòfol Peralba
 023-Josep Lladonosa Amperi
 024- Josep Lladonosa i Pujol
 026-Mossèn Antoni Llorens Solé
 036-Josep Pla Duat
 037-Francisco Pons Castellà
 037-Jaume Magre Servet
 038-Francesc Porta Vilalta
 051-Maria Rúbies Garrofé
 059-Romà Sol Clot
 060-Víctor Torres Pereña
 063-Josep Vallverdú Aixalà
 064-Lluís Virgili Farrà
 065-Mossèn Albert Vives
 Simeó Miquel Peguera*

Segones converses a Lleida (1991)

002-Andreu Andreu
 003-Emilià Astudillo Domènech
 014-Joan Culleré Ibars
 025-Manuel Lladonosa Vall-Ilebrera
 028-Ramon Malla Call
 031-Ramon Morell Rosell
 032-Joan Manuel Nadal Gaya
 033-Jordi Pàmias Grau
 040-Angelina Prenafeta Gavalrà
 041-Ramon M. Puig Andreu
 043-Bonaventura Rebés Gomà

047-Mercè Rivadulla Gràcia
 053-Sebastià Sala Bonastre
 054-Joan Salat Tarrats
 058-Dolors Sistac Sanvicén
 Guillem Viladot Puig*

Converses amb sis alcaldes de Lleida
 (1993)

011-Ernest Corbella Albiñana
 022-Víctor Hellín Sol
 029-Blas Mola Pintó
 030-Miquel Montaña Carrera
 037-Francisco Pons Castellà
 055-Joan Casimir de Sangenís Corrià

Un instant a Lleida (1997)

015-Joan Domènech Vergés
 016-Pepa Domingo Charles
 017-Josep Antoni Duran Lleida
 020-Daniel Gelabert Fontova
 034-Ventura Pelegrí Macarulla
 035-Roc Pifarré Florejachs
 042-Rafael Pujol Solanes
 048-Ramon Roca Boncompte
 049-Miquel Roig Nadal
 052-Josep M. Sabaté Pla
 056-Sebastià Serrano Farrera
 062-Marta Trepà Secanell

* Entrevista no enregistrada. No forma part del Fons Varela Serra.

Ajuntament de Lleida
SERVEI D'ARXIU I
GESTIÓ DE DOCUMENTS

RELACIÓ D'ENTREVISTES EN FORMAT DVD

066. Josep Vallverdú Aixalà (Escriptor)	082. Romà Sol Clot i Carme Torres Graell (Historiadors)
067. Josep Maria Sabaté Pla (Delegat de La Caixa a Lleida)	083/084. Víctor Torres Pereña (Polític)
068. Josep Prenafeta Gavaldà (Professor i compositor de sardanes)	085. Miguel Roig Nadal (Pintor)
069. Lluís Trepal Padró (Pintor)	086. Jordi Pàmias Grau (Professor i poeta)
070. Mercè Ciutat i Lluís Gàzquez (Presidents del Centre Excursionista de Lleida)	087. Ventura Lladonosa (Pediatria)
071. Salvador Gené Giribet (Sacerdot. Director de l'Acadèmia Mariana)	088. Andrés Viola (Alcalde de Balaguer, advocat)
072. Jesús Tarragona Muray (Sacerdot. Delegat del Patrimoni artístic de la Diòcesi de Lleida)	089. Joan Salat Tarrats (Alcalde de Cervera)
073. Elvira Godàs Vila (Mestra. Filla del Fundador del Liceu Escolar)	090. Lluís Foix Carnicé (Periodista)
074. Zulema Recasens (Professora de música. Escola Normal de Lleida)	091. Ventura Margó Vives (Polític)
075. Lluís Virgili Farrà (Director de corals. Impressor)	092. F. Xavier Ciuraneta Aymí (Bisbe de Lleida)
076. Josep Fonollosa Sans "Fono" (Actor de teatre)	093. Ramon Malla Call (Bisbe de Lleida)
077. Francisco Pons Castellà (Alcalde de Lleida)	094. Núria Suñé (Empresària de la perfumeria del c/ Major, Estrella d'Or)
078. Víctor Hellín Sol (Alcalde de Lleida)	095. Jordi Cortada Argilés (Empresari del món del cinema)
079. Rosa Fabregat Armengol i Josep M. Prim Serentill (Escriptors)	096. Francesc Terés (Mestre)
080. Dolors Sistac Sanvicén (Escriptora)	097. Joan Fernández Coll (Llibreter, Llibreria Urriza, Caliu Ilerdenc)
081. Joan Manuel Nadal Gaya (Polític, president Fira de Lleida)	098. Manuel Ferrer Profitós (Empresari i polític)
	099. Ernest Ibáñez Neach (Pintor)
	100. Pepita Roé (botiga pl. Sant Joan. Esposa de Simeó Miquel)
	101. Jaume Culleré Calvís (President Diputació de Lleida, advocat)

Ajuntament de Lleida

**SERVEI D'ARXIU I
GESTIÓ DE DOCUMENTS**

102. Mercè Mor Corbella (Ballarina, professora de dansa)
103. Ferran Boneu Companys (Metge i historiador)
104. Ramon Llumà Guitart (Alcalde de Solsona, diputat al Parlament)
105. Josep Pont Amenós (Empresari de Tàrrrega, conseller delegat d'Olis Borges)
106. Antoni Gausí Subías (Futbolista, empresari)
107. Eugeni Bregolat Obiols (Diplomàtic de la Seu d'Urgell, ambaixador URSS, Xina)
108. Carles Montoliu Carrasco (Baró de l'Albi)
109. Òscar Ribas Reig (Cap de govern d'Andorra)
110. M. Carme Mías Navés (Catedràtica de llatí, esposa de Miquel Montaña)
111. Lluís Porta Vilalta (Empresari)
112. Joan Llurba (Empresari d'Agramunt)
113. Josep Pernau Riu (Periodista, director "El Periódico")
114. Josep Porta (Fotògraf, empresari)